Lietas Nr. C24050208
Lietas arhīva Nr. CA-0026-16

**SPRIEDUMS**
**Latvijas Republikas vārdā**
Rēzeknē 2016.gada 13.aprīlī

Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese S.Vasiļevska
tiesneses A.Šilova un V.Lohova
ar tiesas sēdes sekretāri D.Somu

piedaloties prasītājas sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Ars Justitia" pārstāvei zvērinātai advokātei Ilzei Kramiņai un atbildētājas sabiedrības ar ierobežotu atbildību "TEXOBLOCK" pārstāvei zvērinātai advokātei Guntai Vilmanei,

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu sakarā ar sabiedrības ar ierobežotu atbildību "TEXOBLOCK" apelācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas 2015.gada 30.jūnija spriedumu sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Ars Justitia" prasībā pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību "TEXOBLOCK" par līguma izpildi un parāda piedziņu un sabiedrības ar ierobežotu atbildību "TEXOBLOCK" pretprasībā pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību "Ars Justitia" par zaudējumu piedziņu.

**Aprakstošā daļa**

SIA "REKUSS" (kura lietas izskatīšanas gaitā aizstāta ar SIA "Ars Justitia") 2008.gada 29.februārī iesniegusi tiesā prasību pret SIA "Ogres Būvplastmasa" (vēlāk nosaukums - SIA "TEXOBLOCK") par zaudējumu piedziņu, norādot, ka 2007.gada 9.jūlijā puses noslēdza darbuzņēmuma līgumu Nr.09-07-2007, kurā prasītāja apņēmās piegādāt jumta un sienas paneļus, paneļu palīgmateriālus un veikt Z profila, sendvičtipa paneļu un nosegdetaļu montāžu objektā Karjera ielā 5, Ogrē, par cenu 202 749,23 EUR (142 492,97 LVL).

Puses 2008.gada 2.janvārī noslēdza vienošanos Nr.1 pie darbuzņēmuma līguma, kurā vienojās par papildus veicamo darbu objektā par summu 48 886,39 EUR (34 357,55 LVL), tādējādi līguma kopējā cena ir 251 635,31 EUR (176 850,30 LVL).

Atbildētāja kā pasūtītāja samaksāja 143 706,91 EUR (100 997,79 LVL), taču nesamaksāja līguma 3.2.2.punktā noteikto avansa maksājumu par darbu izpildi 11 808,46 EUR (8 299,03 LVL) un neapmaksāja prasītājas izrakstītos rēķinus saskaņā ar darbu izpildes aktiem Nr.1-Nr.3 par summu 35 153,77 EUR (24 706,21 LVL). Kopējais parāds par izpildītajiem darbiem uz 2008.gada 25.februāri ir 110 574,34 EUR (77 712,09 LVL), to veido pamatparāds 100 654,08 EUR (70 740,09 LVL) un līgumsods 9 920,26 EUR (6 972 LVL), kas atbilstoši līguma 7.3.punktam aprēķināts 0,5% apmērā no kavētās maksājumu summas par katru kavējuma dienu.

Pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1779., 1785., 1756.pantu, prasītāja lūgusi piedzīt no atbildētājas pamatparādu 100 654,08 EUR (70 740,09 LVL) un līgumsodu 9 920,26 EUR (6 972 LVL), kopā 110 574,34 EUR (77 712,09 LVL), kā arī tiesas izdevumus.

SIA "Ars Justitia" 2010.gada 25.februārī iesniegusi prasības pieteikumu jaunā redakcijā - par līguma izpildi un parāda piedziņu, norādot, ka saskaņā ar 2007.gada 9.jūlija līgumu un 2008.gada 2.janvāra vienošanos atbildētāja apņēmās samaksāt prasītājai 251 635,31 EUR (176 850,30 LVL). Atbilstoši līguma noteikumiem darba un materiālu samaksas kārtība ir diferencēta, par materiāliem pasūtītāja norēķinājās pilnīgi, samaksājot 143 706,89 EUR (100 997,78 LVL), bet nesamaksāja par veiktajiem montāžas darbiem. Samaksa nav veikta arī par materiāliem, kas izlietoti, veicot ar vienošanos noteiktos montāžas darbus.

Samaksa par montāžas darbiem līgumā paredzēta šādā veidā: atbildētāja samaksā avansu 11 795,65 EUR (8 290,03 LVL) trīs darba dienu laikā pēc materiālu piegādes dienas; atlikušo maksājumu par darbiem 47 233,88 EUR (33 196,16 LVL) samaksā, pamatojoties uz darbu izpildes aktiem. Prasītāja nav saņēmusi nevienu no šiem maksājumiem. Savukārt vienošanās paredzēja, ka atbildētāja veic vienu maksājumu par summu 48 886,08 EUR (34 357,33 LVL), ko prasītāja nav saņēmusi. Līdz ar to kopējais parāds ir 107 928,41 EUR (75 852,52 LVL).

Līguma 5.1.4.apakšpunktā pasūtītāja apņēmās nodrošināt darbu izpildei darba fronti un nepieļaut dīkstāvi, t.i., nodrošināt, lai objektā būtu uzstādītas metāla konstrukcijas. Prasītājas darbinieki 2007.gada 10.septembrī informēja, ka metāla konstrukciju montāža nav uzsākta. Neskatoties uz to, prasītāja 2007.gada 6. un 7.septembrī piegādāja objektā materiālus 119 377,98 EUR (83 899,32 LVL) vērtībā, bet pārējie materiāli, kuri varētu pazust vai tikt bojāti, netika piegādāti.

Darbinieki 2007.gada 30.novembrī ziņoja, ka ir pabeigta metāla konstrukciju daļēja montāža, tāpēc 2007.gada 3.decembrī prasītāja uzsāka paneļu montāžu, lai gan nebija pienākuma to darīt līdz metāla konstrukciju uzstādīšanas pabeigšanai un avansa saņemšanai. Saskaņā ar līguma noteikumiem darbus vajadzēja uzsākt ne vēlāk kā 2007.gada 1.novembrī.

Atbilstoši darbu izpildes aktiem Nr.1-Nr.3 , 2007.gada 19.decembra rēķinam Nr.080/07, 2008.gada 25.janvāra rēķinam Nr.009/08 un 2008.gada 29.janvāra rēķinam Nr.014/08 ir veikti montāžas darbi par kopējo summu 100 654,07 EUR (70 740,08 LVL). Tā kā samaksa par šiem darbiem netika saņemta, prasītāja 2008.gada 1.februārī pārtrauca montāžas darbus objektā, tos nepabeidzot, bet neizmantotie materiāli atstāti objektā. Samaksa par nepabeigtajiem darbiem par summu 7 274,38 EUR (5 112,46 LVL) netiek prasīta.

Nesaņemot atbildi uz lūgumu pieņemt un parakstīt darbu izpildes aktus Nr.1-Nr.3, prasītāja 2008.gada 14.februārī paziņoja, ka pārtrauc jumiķu darbus, jo atbildētāja nav iesniegusi tehnisko risinājumu jumta slīpuma izveidošanai un nav saskaņojusi papildus izmaksas.

Prasītāja uzskata, ka atbildētājai ir pienākums samaksāt piešķirto maksu par izpildīto pasūtījumu ne tikai saskaņā ar līgumu un vienošanos, bet arī saskaņā ar Civillikuma 1587., 2223. un 2225.pantu, jo montāžas darbu uzsākšana aizkavējās atbildētājas rīcības dēļ. Atbildētājai nebija tiesību vienpusēji atkāpties no līguma, jo to neparedz ne līgums, ne vienošanās. Atbildētāja bez tiesiska pamata atteicās pieņemt un parakstīt darbu izpildes aktus un parakstīties par rēķinu saņemšanu, bet ar faktiskām darbībām pieņēma prasītājas izpildījumu, jo necēla iebildumus ne par materiāliem, ne montāžas darbu kvalitāti. Atbildētāja rīkojās pretēji labas ticības principam, jo apzināti izvairījās no darbu izpildes aktu parakstīšanas un nesamaksāja par izpildītajiem darbiem, kā arī pēc prasības celšanas noslēdza ar SIA "Metalplast Sistema" jaunu līgumu par būvdarbu veikšanu objektā.

Saskaņā ar līguma 7.3.punktu prasītājai ir tiesības saņemt līgumsodu par maksājuma termiņu kavējumu.

Pamatojoties uz Civillikuma 1., 1587., 1651., 1652., 1658., 2212., 2222., 2223., un 2225.pantu, SIA "Ars Justitia" lūgusi piedzīt no atbildētājas parādu 146 418,70 EUR (102 903,65 LVL), ko veido pamatparāds 100 654,07 EUR (70 740,08 LVL) un līgumsods 54 764,64 EUR (32 163,57

LVL), kā arī tiesāšanās izdevumus.

Vēlāk SIA "Ars Justitia" precizējusi prasību, norādot, ka apstākļos, kad līgumsoda summa pārsniedz pamatparādu, līgumsods tiek prasīts tikai pamatparāda apmērā 100 654,07 EUR (70 740,08 LVL), tādēļ kopējā parāda summa ir 201 308,14 EUR (141 480,18 LVL).

SIA "Ogres būvplastmasa" rakstveida paskaidrojumā norādījusi, ka SIA "REKUSS" prasību neatzīst, jo prasītājai tika samaksāti 143 706,91 EUR (100 997,79 LVL), bet materiāli ir piegādāti par summu 119 377,98 EUR (83 899,32 LVL), kas liecina, ka izpildītāja nebija gatava pabeigt darbus.

Saskaņā ar līguma 1.3.punktu pasūtītājai ir pienākums samaksāt par kvalitatīvi un atbilstoši līgumam paveiktiem darbiem. SIA "Ogres būvplastmasa" neapstiprināja nevienu no prasītājas iesniegtajiem aktiem, jo darbi bija izpildīti nekvalitatīvi un nepilnā apjomā, bet saskaņā ar Civillikuma 2223.pantu samaksas pienākums iestājas, ja pasūtījums izpildīts un atzīts par labu.

Prasība par avansa maksājumu un līgumsoda piedziņu ir nepamatota, jo līguma 3.3.punktā noteikts, ka 3.2.2.punktā paredzētā avansa summa maksājama trīs dienu laikā pēc materiālu piegādes, bet materiāli joprojām nav piegādāti. Arī vienošanās noteiktos darbus prasītāja izpildīja nekvalitatīvi, tie nav pabeigti, tādēļ maksāšanas pienākums atkrīt.

SIA "Ogres Būvplastmasa" (vēlāk nosaukums SIA "TEXOBLOCK") 2008.gada 16.aprīlī iesniegusi šajā lietā arī pretprasību pret SIA "REKUSS" par parāda un līgumsoda piedziņu, kuru vēlāk papildinājusi. SIA "Ogres Būvplastmasa" pretprasībā norādījusi, ka 2007.gada 12.jūlijā tā samaksāja prasītājai avansu 43 112,08 EUR (30 299,34 LVL). Saskaņā ar līguma 2.1.punktu prasītājai bija jāpiegādā materiāli 40 dienu laikā no maksājuma dienas, t.i., 2007.gada 21.augustā. Daļa materiālu par summu 119 377,98 EUR (83 899,32 LVL) tika piegādāta 2007.gada 24.septembrī, bet materiāli par summu 24 328,92 EUR (17 098,46 LVL) nav piegādāti, lai gan atlikusī summa par materiāliem 100 594,83 EUR (70 698,45 LVL) samaksāta 2007.gada 29.augustā, līdz ar to SIA "Ogres Būvplastmasa" ir tiesības prasīt samaksu par nepiegādātajiem materiāliem. Atbilstoši līguma 7.2.punktam SIA "REKUSS" ir pienākums maksāt līgumsodu 0,5 % par katru materiālu piegādes kavējuma dienu.

Prasītāja 2007.gada 12.jūlijā saņēma avansu un uzsāka darbus, tādēļ atbilstoši līguma 2.3.punktam darbu izpildes termiņš ir 2007.gada 11.oktobris. Par šā termiņa kavējumu prasītājai jāmaksā līguma 7.2.punktā pielīgtais līgumsods 0,5 % par katru darbu izpildes kavējuma dienu.

Prasītāja nav izpildījusi ar 2008.gada 2.janvāra vienošanos pielīgtos jumta renovācijas darbus par summu 48 886,08 EUR (34 357,33 LVL), kas bija jāpabeidz līdz 2008.gada 28.februārim, tāpēc saskaņā ar līguma 7.2.punktu maksājams līgumsods 0,5% par katru darbu izpildes termiņa kavēto dienu.

Pretprasības papildinājumā norādīts, ka Latvijas neatkarīgo ekspertu asociācijas būvinženieris-eksperts, veicot objekta apsekošanu, konstatēja prasītājas nekvalitatīvi paveiktos būvdarbus. Lai novērstu trūkumus un pabeigtu darbus, SIA "Ogres Būvplastmasa" bija spiesta vienoties ar SIA "Metalplast Sistema" par darbu pabeigšanu kopsummā 132 760,76 EUR (93 304,79 LVL). No šīs summas ir samaksāti 96 786,42 EUR (68 021,88 LVL).

Pamatojoties uz Civillikuma 1., 847., 849., 1401., 1434.pantu, 1652.panta pirmās daļas 3.punktu, 1662., 1663., 1770. un 1771.pantu, SIA "Ogres Būvplastmasa" lūgusi piedzīt no SIA "REKUSS" zaudējumus par nepiegādātiem materiāliem 24 328,92 EUR (17 098,46 LVL), zaudējumus par nekvalitatīvi veiktajiem darbiem 132 760,76 EUR (93 304,79 LVL) un līgumsodu 116 599,76 EUR (81 946,78 LVL), kopā 273 689,44 EUR (192 350,03 LVL), kā arī tiesāšanās izdevumus.

Vēlāk atbildētāja grozījusi pretprasību un norādījusi, ka atbilstoši Civillikuma 1807. un 1808.pantam izvirza pret cesionāru pretprasījumus, kādi pirms cesijas noslēgšanas tai bija pret cedentu. Pārējā daļā pretprasības pieteikuma grozījumi ir analoģiski sākotnējās pretprasības saturam.

Papildinot pretprasībā pieteiktos lūgumus, SIA "TEXOBLOCK" lūgusi SIA "Ars Justitia" prasības apmierināšanas gadījumā piemērot ieskaitu un prasījumu dzēst ar pretprasījumu.

SIA "REKUSS" rakstveida paskaidrojumā norādījusi, ka pretprasību neatzīst. Prasītāja paskaidro, ka tā piegādāja visus materiālus, bez kuriem objekta montāža nav iespējama. Termiņa kavējums no uzņēmējas puses nav iestājies, jo tieši pasūtītāja kavēja termiņus, tādējādi liedzot SIA "REKUSS" uzsākt darbus, un par to pasūtītājai tika nosūtīti brīdinājumi. SIA "REKUSS" nebija pienākums pabeigt darbus, jo par tiem nav samaksāts.

Savukārt prasītāja SIA "Ars Justitia" 2011.gada 14.februārī iesniegusi iebildumus attiecībā par pretprasības grozījumu pieņemšanu, uzskatot, ka SIA "TEXOBLOCK" nevar vērst savus prasījumus pret cesionāru un prasīt no tā 273 689,44 EUR (192 350,03 LVL) piedziņu, jo tāds prasījums neizriet no SIA "Ars Justitia" saistībām pret SIA "TEXOBLOCK".

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 30.jūnija spriedumu SIA "Ars Justitia" prasība apmierināta pilnīgi, bet SIA "TEXOBLOCK" pretprasība noraidīta. Pirmās instances tiesa konstatēja, ka pušu tiesiskās attiecības izriet no 2007.gada 9.jūlijā starp SIA "Ogres būvplastmasa" kā pasūtītāju un SIA "REKUSS" kā darbuzņēmēju noslēgtā darbuzņēmuma līguma Nr.09-07-2007 un 2008.gada 2.janvāra vienošanās Nr.1, kas ir tiesīgi noslēgti darījumi. Līguma 1.punktā ir noteikts līguma priekšmets, proti, pasūtītājs uzdod un darbuzņēmējs apņemas piegādāt jumta un sienas paneļus un paneļu palīgmateriālus (turpmāk - materiāli) un veikt Z-profila, sendvičtipa paneļu un nosegdetaļu montāžu (turpmāk - darbi) saskaņā ar līguma pielikumiem objektā Karjera ielā 5, Ogrē (1.1.punkts). Līgumā turklāt norādīts, ka darbuzņēmējs darbus veic uz pasūtītāja jau esošās nesošās metāla konstrukcijas (1.2.punkts); pasūtītājs apņemas šajā līgumā un tā pielikumos noteiktajā kārtībā un apmērā samaksāt darbuzņēmējam par tā kvalitatīvi un atbilstoši šā līguma noteikumiem paveiktajiem darbiem (1.3.punkts); darbuzņēmējam atkāpes no šā līguma 1.1.punktā minētiem līguma pielikumiem ir pieļaujamas tikai pēc līdzēju savstarpējas rakstiskas vienošanās (1.5.punkts). Līguma 2.punkts noteic materiālu piegādes un darbu izpildes termiņus un kārtību, bet 3.punktā noteikta līguma summa un norēķinu kārtība.

Saskaņā ar vienošanās Nr.1 1.punktu pasūtītāja uzdod, bet darbuzņēmēja apņemas veikt jumta renovācijas darbus objektā saskaņā ar saskaņotu tāmi Nr.186 18/12/2007 par summu 48 886,08 EUR (34 357,33 LVL) un 2.punktā noteikta darbu pabeigšana līdz 2008.gada 28.februārim.

Lietā nav strīda par faktiem, ka noslēgtais darījums ir uzņēmuma līgums un ka atbildētāja ir pilnīgi norēķinājusies par materiāliem, kopā samaksājot 143 706,91 EUR (100 997,79 LVL), bet nav samaksājusi par darbu un materiāliem saskaņā ar vienošanās Nr.1 paredzēto jumta darbu montāžu. Atbildētājas paskaidrojumus, ka par materiāliem veiktie maksājumi daļēji attiecas arī uz izpildītajiem darbiem, tiesa atstāja bez ievērības, jo tie ir acīmredzamā pretrunā gan ar pretprasības pamatojumu, gan ar rakstveida paskaidrojumos izteiktajiem iebildumiem.

Pamatparāda summu 100 654,07 EUR (70 740,08 LVL) veido SIA "TEXOBLOCK" neveiktie maksājumi par izpildītajiem darbiem un materiāliem saskaņā ar vienošanos Nr.1.

Spriedumā norādīts, ka tādi apstākļi kā patvaļīga būvniecība, prasību par būvdarbu žurnāla kārtošanu un būvuzrauga klātbūtni objektā neievērošana, ietekmē tiesas iespēju noskaidrot lietā būtiskus apstākļus. Būvatļauja saņemta tikai 2008.gada 19.augustā.

Saskaņā ar līguma 2.3.punktu SIA "REKUSS" montāžas darbus vajadzēja uzsākt piecu nedēļu laikā no avansa saņemšanas. Izvērtējot līguma saturu kopumā un liecinieka /pers. F/ liecības, kurš parakstīja līgumu kā SIA "REKUSS" pārstāvis, tiesa secināja, ka līguma 2.3.punktā ar avansa maksājumu domāts maksājums par darbiem, kas noteikts līguma 3.2.2.punktā.

Tiesa atzina par nepamatotu atbildētājas viedokli, ka, saņemot avansu par materiāliem 2007.gada 12.jūlijā, SIA "REKUSS" darbus vajadzēja izpildīt līdz 2007.gada 11.oktobrim. Šajā sakarā tiesa piekrita prasītājas viedoklim, ka darbus vajadzēja uzsākt ne vēlāk kā 2007.gada 1.novembrī, ievērojot to, ka atbildētājas pienākums bija samaksāt avansu par darbiem trīs dienu laikā pēc materiālu piegādes (līguma 3.3.punkts), kas tika piegādāti

2007.gada 24.septembrī, bet prasītājas pienākums bija uzsākt montāžas darbus piecu nedēļu laikā no avansa saņemšanas brīža.

Lietā nav strīda, ka prasītāja darbus uzsāka novēloti.

Līguma 5.1.4.apakšpunktā pasūtītāja apņēmās nodrošināt darbu izpildei nepieciešamo darba fronti un nepieļaut dīkstāvi. No būvniecības tehnoloģijas viedokļa ar darbu izpildei nepieciešamo darba fronti līdzēji bija domājuši nesošo metāla konstrukciju esamību, uz kurām saskaņā ar līguma 1.2.punktu bija montējami sienu paneļi.

No lietā iesniegtajiem objekta fotoattēliem tiesa konstatēja, ka 2007.gada 31.oktobrī pasūtītāja nebija nodrošinājusi darbu izpildei nepieciešamo darba fronti. Pierādījumus par pretējo atbildētāja nav iesniegusi.

Nav strīda par faktu, ka prasītāja uzsāka paneļu montāžu 2007.gada 3.decembrī.

Tiesa atzina, ka tieši atbildētāja neizpildīja līgumā noteikto pienākumu nodrošināt darba fronti, līdz ar to uzņēmēju nevar vainot termiņa nokavējumā attiecībā uz būvdarbu uzsākšanu. Prasītāja pamatoti atsaukusies uz Civillikuma 2225.pantu un tiesību doktrīnā pausto atziņu, ka, ja pasūtītāja radīts kavēklis tam neļauj darbu pabeigt vai pat tikai uzsākt, arī neko nepaveicis, uzņēmējs ir tiesīgs prasīt samaksu.

Tā kā nav pierādīts atbildētājas pretprasībā paustais viedoklis, ka pēc avansa saņemšanas par materiāliem SIA "REKUSS" vajadzēja izpildīt darbus līdz 2007.gada 11.oktobrim, tad nav pamata piedzīt no prasītājas līgumsodu par kavējumu atbilstoši līguma 7.2.punktam.

Atzīstot par nepierādītu, tiesa noraidīja arī SIA "TEXOBLOCK" pretprasību daļā par līgumsoda piedziņu par materiālu piegādes kavējumu. No prasītājas paskaidrojumiem, akta par materiālu piegādi un pavadzīmes par būvmateriālu pieņemšanu tiesa secināja, ka materiāli atbildētājai tika piegādāti 2007.gada 24.septembrī. Atbildētāja nav iesniegusi pierādījumus, ka atbilstoši līguma 5.3.punktam būtu izteikusi pretenzijas par materiālu kvalitāti, tostarp, par to neatbilstību tehniskajam projektam.

Par loģisku un lietā konstatētajiem apstākļiem atbilstošu tiesa atzina prasītājas argumentu, ka tieši darba frontes nenodrošināšana bija iemesls tam, ka materiāli nebija piegādāti līguma 2.1.punktā noteiktajā termiņā, t.i., 40 dienu laikā no maksājuma dienas -2007.gada 21.augusta. Savukārt pārējie materiāli pirms darbu uzsākšanas nebija piegādāti, lai izvairītos no situācijas, kurā tie varētu tikt bojāti vai pazust.

Vērtējot materiālu piegādi pēc noteiktā termiņa, tiesa par noteicošo atzina apstākli, ka prasītājas būvdarbu uzsākšanas kavējumu ietekmēja tas, ka tieši pasūtītāja nenodrošināja darba fronti.

Lietā nav strīda, ka SIA "REKUSS" nepabeidza būvdarbus, jo 2007.gada 1.februārī paziņoja par montāžas darbu pārtraukšanu sakarā ar to, ka pasūtītāja nepilda no līguma izrietošo darbu samaksas pienākumu.

Tiesa atzina, ka prasītājas darbu izpildes akti, izrakstītie rēķini un objekta fotoattēli apstiprina kopējo neapmaksāto būvdarbu apjomu 100 654,07 EUR (70 740,08 LVL) [līguma un vienošanās kopējā summa 251 635,31 EUR (176 850,30 LVL) - apmaksātie materiāli 143 706,89 EUR (100 997,78 LVL) - neizpildītie darbi 7 274,38 EUR (5 112,46 LVL)]. Atbildētāja aprēķina pareizību nav apstrīdējusi un atzīst nesamaksāšanas faktu, bet uzskata, ka maksāt nav pamata, jo darbi nav pieņemti un nav atzīti par labu esam.

Tiesa vērtēja kritiski /pers. G/ 2008.gada 5.aprīlī sastādīto apsekošanas aktu par neizpildītiem darbiem, ar kuru atbildētāja pamato savus iebildumus, jo konstatēja, ka /pers. G/ nav sertifikāta būvekspertīzes veikšanai. Šajā sakarā tiesa ņēma vērā eksperta Jura Karss atzinumu tiesas noteiktajā būvekspertīzē par iebūvēto un citu būvmateriālu atbilstību darbuzņēmuma līgumam, tā pielikumiem, vienošanās un tāmei.

Atbildētāja nav iesniegusi pierādījumus, ka atbilstoši līguma 5.3.punktam būtu izteikusi pretenzijas par 2007.gada 24.septembrī pieņemtajiem būvmateriāliem, tostarp, par to neatbilstību tehniskajam projektam.

Vērtējot liecinieka /pers. G/ liecības, tiesa ņēma vērā faktu, ka no 2008.gada 19.augusta viņš noteikts par strīdus būves, kuras būvuzņēmēja ir SIA "B25", būvuzraugu un strādā šīs sabiedrības uzdevumā, kas liek apšaubīt viņa objektivitāti lietā.

Tiesa atzina, ka Latvijas neatkarīgo ekspertu asociācijas būvinženiera-eksperta Georgija Rogozina atzinums Nr.302 "Tehniskais apsekojums ar ekspertīzes slēdzienu par betona ceha rekonstrukcijas un būvniecības darbu kvalitāti un novērtēšanu" nav vērtējams kā rakstveida pierādījums Civilprocesa likuma 110., 111.panta izpratnē, jo to sastādījusi nekompetenta persona bez būvprakses sertifikāta. Tiesa nekonstatēja Civilprocesa likuma 178.pantā paredzētos pamatus šī atzinuma izslēgšanai no pierādījumiem, tomēr vērtēja to kritiski.

Tiesas ieskatā, 2015.gada aprīļa būvekspertīzes atzinumā izteiktie secinājumi apstiprina faktu, ka SIA "REKUSS" izpildīja montāžas darbus saskaņā darbuzņēmuma līgumu un vienošanos, veica tos pienācīgā kvalitātē un tādā apjomā, kā tas norādīts uzņēmēja sastādītajos darbu izpildes aktos Nr.1-Nr.3 un saskaņā ar tiem izrakstītajos rēķinos.

Vērtējot eksperta Jura Karss 2015.gada aprīļa atzinumu kopsakarā ar pārējiem pierādījumiem lietā, kā arī, pamatojoties uz Civillikuma 1587., 2222., 2223.pantu, vienošanos, līguma 1.3., 5.1.1. un 3.4.1.punktu, tiesa atzina, ka atbildētājai ir jāpieņem izpildītājas paveiktais darbs. Konkrētajā gadījumā ir pierādīta SIA "Ars Justitia" kā cesionāra tiesība prasīt no SIA "TEXOBLOCK" samaksu par paveiktajiem darbiem 100 654,07 EUR (70 740,08 LVL) apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu prasītājai atzīstamas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētājas likumiskos 6% gadā no pamatparāda summas.

Atbilstoši Civillikuma 1658.pantam atbildētāja pieļāva nokavējumu, jo negodprātīgi izvairījās pieņemt no prasītājas izpildītos darbus, tādēļ saskaņā ar Civillikuma 2222.panta pirmo daļu ir atbildīga par visām nokavējuma sekām.

Tiesa atzina, ka SIA "REKUSS" piedāvājums izpildīt saistību bija patiess, kamēr atbildētājai nebija tiesiska pamata atteikties parakstīt darbu izpildes aktus. Faktiski ar savām darbībām atbildētāja izpildījumu pieņēma, jo neizteica pretenzijas par būvmateriālu kvalitāti un nepieprasīja novērst pieļautos trūkumus.

Atbildētāja nepildīja tiesīgi noslēgtu līgumu un saskaņā ar Civillikuma 1589.pantu nevarēja vienpusēji atkāpties no līguma. Atbildētājas rīcība neatbilst arī Civillikuma 1.pantā nostiprinātajam labas ticības principam.

Pamatojoties uz Civillikuma 1717., 1720.pantu un līguma 7.3.punktu, tiesa atzina, ka prasītājai ir tiesības saņemt līgumsodu 0,5 % apmērā no kavētās maksājuma summas par katru maksājuma kavējuma dienu.

Izvērtējot līgumsoda samērīgumu atbilstoši Civillikuma 1724.[1]pantam, tiesa ņēma vērā apstākļus, ka nokavējums ilgst gandrīz astoņus gadus, ka pienākumu maksāt līgumsodu šādā apmērā atbildētāja saskaņā ar Civillikuma 1431.pantu uzņēmās labprātīgi, nelūdza to atbrīvot no nelabvēlīgām nokavējuma sekām. Tiesa atzina, ka līgumsoda apmērs, kas ir vienāds ar galvenās saistības apmēru, nav uzskatāms par pārmērīgu vai netikumīgu, tādēļ ir pamats piedzīt līgumsodu prasītajā apmērā.

Rīgas apgabaltiesa nosprieda piedzīt no SIA "TEXOBLOCK" par labu SIA "Ars Justitia" pamatparādu par neapmaksātiem darbiem 100 654 EUR, līgumsodu par laika posmu no 2007.gada 28.septembra līdz 2011.gada 14.februārim 100 654 EUR un tiesāšanās izdevumus 7 039,57 EUR, kā arī noteica SIA "Ars Justitia" tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no SIA "TEXOBLOCK" likumiskos 6% gadā no pamatparāda summas 100 654 EUR.

Tiesa atzina par nepamatotu un nepierādītu SIA "TEXOBLOCK" pretprasību daļā par 24 328,92 EUR (17 098,46 LVL) piedziņu par nepiegādātiem materiāliem.

Kā norādīts pretprasībā, tad nepiegādātie materiāli ir līguma pielikumā Nr.1 minētie konstruktīvie un apdares elementi.

Ar lietā iesniegtajiem pierādījumiem, tostarp, fotoattēliem un būvekspertīzes atzinumu, ir pierādīts, ka paneļu montāža un jumta renovācijas darbi ir notikuši prasības pieteikumā norādītajā apmērā un pienācīgā kvalitātē, ievērojot būvmateriālu atbilstību līgumam un noslēgtajai vienošanās. Tiesa atzina, ka prasītāja ir ievērojusi paneļu montāžas tehnoloģiju, kas nav iespējama bez konstruktīvajiem un apdares elementiem. Atbildētāja ar pieļaujamiem un attiecināmiem pierādījumiem pretējo nav pierādījusi. Tā kā iebildumi par nepiegādātiem materiāliem izteikti jau pēc prasības celšanas, tad šādas pretenzijas ir izteiktas izskata pēc.

Savukārt neizmantotie materiāli pēc darbu pārtraukšanas 2008.gada februārī ir atstāti objektā, šo faktu apliecina prasītājas iesniegtie fotoattēli.

Vērtējot pretprasību daļā par zaudējumu 132 760,76 EUR (93 304,79 LVL) piedziņu, tiesa konstatēja, ka līguma priekšmets starp atbildētāju un SIA "Metalplast Sistema" noslēgtajā līgumā ir jumta un sienas paneļu un paneļu palīgmateriālu piegāde un Z-profila, sendvičtipa paneļu un nosegdetaļu montāža, bet vienošanās noslēgtas par ēkas fasādes rekonstrukcijas darbiem. Par materiāliem un darbu izpildi atbildētāja samaksājusi SIA "Metalplast Sistema" 96 786,42 EUR (68 021,88 LVL).

No lietā iesniegtajiem pierādījumiem - fotoattēliem un būvekspertīzes atzinuma – tiesa konstatēja, ka atbildētājas objektā SIA "Metalplast Sistema" turpināja paneļu montāžu blakus ēkā, nevis demontēja SIA "REKUSS" uzstādītos paneļus un uzstādīja tos no jauna. Šādu secinājumu apstiprina eksperta Jura Karss atzinums.

Līdz ar to tiesa atzina, ka SIA "Metalplast Sistema" nevis izlaboja prasītājas nekvalitatīvi paveiktos būvdarbus, bet gan turpināja tos, tāpēc prasītājai nav jāatlīdzina izdevumi par minētajiem darbiem, jo nav konstatējama prasītājas vainojama rīcība, kas būtu cēloniskā sakarā ar pasūtītājas noslēgto līgumu ar SIA "Metalplast Sistema". Tā kā nav konstatēti Civillikuma 1775.pantā paredzētie priekšnoteikumi zaudējumu atlīdzināšanai, pretprasība arī šajā daļā ir noraidāma.

SIA "Ars Justitia" prasījuma tiesību pret SIA "TEXOBLOCK" ir ieguvusi uz cesijas līguma pamata. Saskaņā ar Civillikuma 1808.pantu atbildētāja savus prasījumus pret SIA "REKUSS" varētu vērst vienīgi ieskaitam pret SIA "Ars Justitia", taču nav tiesīga izvirzīt patstāvīgu prasījumu par naudas piedziņu no cesionāra.

Rīgas apgabaltiesa nosprieda noraidīt SIA "TEXOBLOCK" pretprasību pret SIA "Ars Justitia" par zaudējumu un līgumsoda piedziņu. No SIA "TEXOBLOCK" SIA "LBS-Konsultants" labā piedzīti ar ekspertīzes veikšanu saistītie izdevumi 2 169,88 EUR par eksperta Jura Karss veikto būvniecības tehnisko ekspertīzi. Valsts labā no SIA "TEXOBLOCK" piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 77,80 EUR.

SIA "TEXOBLOCK" iesniegusi apelācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas 2015.gada 30.jūnija spriedumu, pārsūdzot to pilnā apjomā. Atbildētāja uzskata, ka tiesa nepamatoti noraidīja pretprasību daļā par zaudējumu piedziņu par nepiegādātiem materiāliem, jo prasītāja kavēja materiālu piegādes termiņus un nepiegādāja objektā materiālus kā vienu vienību par summu 24 328,92 EUR (17 098,46 LVL), lai gan par tiem ir samaksāts.

Līgums neparedz, ka materiālu piegādes priekšnoteikums ir darba frontes sagatavošana. Tiesas secinājums, ka tieši darba frontes nenodrošināšana bija iemesls, kāpēc materiāli netika piegādāti termiņā, ir pretrunā ar līguma noteikumiem. Šādos apstākļos SIA "TEXOBLOCK" ir tiesības prasīt gan zaudējumus, gan līgumsodu par pieļauto materiālu piegādes kavējumu.

Tiesa atstājusi bez ievērības faktu, ka lietā nav pierādījumu, kas apstiprinātu prasītājas apgalvojumu par materiālu 24 328,92 EUR (17 098,46 LVL) vērtībā piegādi, jo akts ir parakstīts tikai par materiālu kopsummā 119 377,98 EUR (83 899,32 LVL) saņemšanu. Tāpat arī nav pierādījumu par it kā piegādāto materiālu izcelsmi un atbilstību normatīvo aktu prasībām. Prasītājas iesniegtajās pavadzīmēs (lietas 1.sējuma 70.-99. lapa) ir norādītas citas materiālu piegādes adreses.

Apelācijas sūdzības iesniedzēja nepiekrīt tiesas secinājumam, ka līguma 2.3.punktā ar avansa maksājumu ir domāts maksājums par darbiem, kas paredzēti līguma 3.2.2.punktā. Apstāklis, ka prasītāja uzsāka darbus pēc 3.2.1.punktā paredzētā avansa 43 112,08 EUR (30 299,34 LVL) saņemšanas, liecina par to, ka līguma 2.3.punktā ir domāts 3.2.1.punktā noteiktais avansa maksājums par materiālu piegādi. Savu viedokli atbildētāja pamato ar Civillikuma 1434.pantu.

Tā kā prasītāja saņēma avansu 2007.gada 12.jūlijā, tad no šī datuma ir skaitāms darbu uzsākšanas termiņš, savukārt darbu izpildes termiņš ir 2007.gada 11.oktobris. Atbilstoši līguma 7.2.punktam par darbu izpildes termiņa kavējumu SIA "TEXOBLOCK" ir tiesības prasīt līgumsodu.

Turklāt līdz 2008.gada 28.februārim prasītāja neizpildīja ar 2008.gada 2.janvāra vienošanos uzņemtās saistības, tādēļ saskaņā ar līguma 7.2.punktu arī par šī termiņa kavējumu prasītājai ir jāmaksā līgumsods.

Atbilstoši Civillikuma 2223.panta noteikumiem par izpildīto darbu ir jāmaksā, ja darbs atzīts par labu. Konkrētajā gadījumā darbi izpildīti nekvalitatīvi, tādēļ tie nav pieņemti.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka gan 2015.gada aprīļa būvekspertīze, gan objekta vizuālā apsekošana 2012.gada 7.decembrī ir veiktas vairākus gadus pēc līguma noslēgšanas, tādēļ būvekspertīzes atzinums ir vērtējams kritiski, ievērojot kopš prasītājas darbu veikšanas pagājušo laiku un apstākli, ka darbus objektā ir veikuši arī citi izpildītāji.

Pirmās instances tiesa nav ņēmusi vērā, ka /pers. G/ 2008.gada 5.aprīļa apsekošanas akts par neizpildītajiem darbiem ir vienīgais dokuments, kas sastādīts, balstoties uz būvobjekta apsekošanu strīdus laika periodā. Pēc šī apsekošanas akta saņemšanas prasītāja nav veikusi nekādas darbības konstatēto trūkumu novēršanai, to apliecināja prasītājas uzaicinātais liecinieks.

Līguma 1.4.punktā ir norādīts, ka pasūtītāja pirms līguma noslēgšanas ir iepazīstinājusi darbuzņēmēju ar objekta celtniecības tehnisko projektu un tā dokumentāciju. Prasītāja līgumu ir parakstījusi, tātad, saskaņā ar Civillikuma 1431.pantu tam piekritusi. Līdz ar to nekādi pretēji apgalvojumi, tostarp, tiesā sniegtās lieciniekuliecības un /pers. G/ akts, nepierāda to, ka prasītāja nebūtu saņēmusi tehnisko projektu.

Minētie apstākļi dod pamatu secinājumam, ka prasītāja ir piegādājusi tehniskajam projektam neatbilstošus materiālus.

Apelācijas sūdzībā SIA "TEXOBLOCK" lūgusi noraidīt SIA "Ars Justitia" prasību un apmierināt tās pretprasību, bet SIA "Ars Justitia" prasības apmierināšanas gadījumā piemērot ieskaitu un prasījumu dzēst ar SIA "TEXOBLOCK" pretprasību.

SIA "Ars Justitia" rakstveida paskaidrojumā norādījusi, ka apelācijas sūdzību un pretprasību neatzīst, lūdz tās noraidīt kā nepamatotas. Prasītāja uzskata, ka apelācijas sūdzībā ir formāli atkārtoti pretprasībā izklāstītie argumenti, kurus jau izvērtējusi pirmās instances tiesa.

Prasītāja norāda, ka SIA "LBS-Konsultants" eksperts Juris Karss ekspertīzes atzinumā ir sniedzis izsmeļošas un izvērstas atbildes, secinot, ka SIA "REKUSS" būvdarbus veikusi kvalitatīvi un piegādājusi materiālus līgumā noteiktajā apjomā. Turpretī atbildētāja, izdomājot dažādus nepamatotus iemeslus, nevēlas pildīt savas saistības un samaksāt par paveikto darbu. Tiesa pamatoti atstāja bez ievērības /pers. G/ sastādīto aktu, jo viņš nav sertificēts būvekspertīzes veikšanai.

Prasītāja nepiekrīt apelācijas sūdzības motīvam, ka līguma parakstīšanas brīdī SIA "REKUSS" bija iepazīstināta ar objekta būvprojektu. Neskatoties uz līguma tekstu, kas satur attiecīgu frāzi, ar rakstveida pierādījumiem lietā un eksperta atzinumu ir nodibināts, ka līguma parakstīšanas brīdī būvprojekts vēl nebija akceptēts būvvaldē un būvatļauja nebija saņemta.

Tiesas sēdē atbildētājas SIA "TEXOBLOCK" pārstāve zvērināta advokāte Gunta Vilmane uzturēja apelācijas sūdzību un pretprasību atbilstoši tajās norādītajiem motīviem, bet SIA "Ars Justitia" prasību neatzina pilnīgi un lūdza to noraidīt.

Prasītājas SIA "Ars Justitia" pārstāve zvērināta advokāte Ilze Kramiņa neatzina apelācijas sūdzību un pretprasību, uzturēja SIA "Ars Justitia" prasību pilnā apjomā, kā arī lietā iesniegtos rakstveida paskaidrojumus par apelācijas sūdzību.

**Motīvu daļa**

Noklausījusies pušu pārstāvju paskaidrojumus, novērtējusi lietā iesniegtos rakstveida pierādījumus, liecinieku liecības, eksperta atzinumu un apelācijas sūdzības motīvus, Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka SIA "TEXOBLOCK" apelācijas sūdzība ir nepamatota, arī tās pretprasība ir nepamatota un noraidāma, bet SIA "Ars Justitia" prasība ir apmierināma daļēji.

Tiesas kolēģija atzīst par pareiziem un pievienojas pirmās instances tiesas motīviem daļā par pamatparāda 100 654 EUR piedziņu no SIA "TEXOBLOCK" par labu SIA "Ars Justitia", kā arī daļā par SIA "TEXOBLOCK" pretprasības noraidīšanu. Šajā daļā pirmās instances tiesas konstatētie faktiskie un tiesiskie apstākļi un uz tiem balstītie secinājumi ir pilnīgi pareizi un paamtoti, tiesa pareizi piemērojusi Civillikuma normas, kuras regulē no uzņēmuma līguma izrietošās pušu tiesiskās attiecības.

Atbildētāja SIA "TEXOBLOCK" (iepriekšējais nosaukums – SIA "Ogres Būvplastmasa") cēlusi tiesā pretprasību par naudas 24 328,92 EUR (17 098,46 LVL) atprasījumu, ko tā samaksājusi uzņēmējai SIA "Ekoflor" (iepriekšējais nosaukums – SIA "REKUSS") par materiāliem saskaņā ar 2007.gada 9.jūlija darbuzņēmuma līgumu Nr.09-07-2007, norādot, ka uzņēmēja materiālus par šādu summu vispār nepiegādāja.

Atbilstoši Civillikuma 2217. un 2218.panta noteikumiem uzņēmējam jāatlīdzina zaudējumi, kas cēlušies aiz viņa vainas. Tātad, ir jākonstatē uzņēmēja vainojama darbība pasūtījuma izpildē.

No SIA "REKUSS" bankas konta izrakstiem redzams, ka SIA "Ogres Būvplastmasa" atbilstoši darbuzņēmuma līguma 3.2.1.punktam 2007.gada 12.jūlijā ir samaksājusi uzņēmējai avansu materiālu iegādei 43 112,08 EUR (30 299,34 LVL), bet 2007.gada 29.augustā par materiāliem samaksājusi vēl 100 594,83 EUR (70 698,45 LVL). Tādējādi saskaņā ar darbuzņēmuma līguma 2.1.punktu SIA "REKUSS" vajadzēja piegādāt materiālus 40 dienu laikā no veiktā avansa maksājuma dienas, t.i., līdz 2007.gada 21.augustam ieskaitot.

Lietā nav strīda par faktu, ka šajā terminā materiāli netika piegādāti. SIA "REKUSS" darbinieki 2007.gada 7.septembrī sastādījuši aktu par to, ka 6. un 7.septembrī paneļi tika piegādāti objektā, bet 2007.gada 24.septembrī puses parakstījušas pavadzīmi par materiālu – sendvičtipa paneļu un palīgmateriālu – piegādi pasūtītājai par summu 119 377,98 EUR (83 899,32 LVL).

Prasītāja materiālu piegādes kavējumu pamato ar apstākli, ka pretēji darbuzņēmuma līguma 5.1.4.punktā noteiktajam pasūtītāja nebija nodrošinājusi darba izpildei nepieciešamo darba fronti.

Uzņēmējas darbinieki ar 2007.gada 10.septembra aktu ziņojuši SIA "REKUSS" valdes loceklim /pers. F/, ka nav iespējams sākt paneļu montāžas darbus objektā, jo līdz šim brīdim vēl joprojām nav sākta konstrukciju montāža. Savukārt 2007.gada 30.novembra aktā ir fiksēts, ka daļēji pabeigta metāla konstrukciju montāža, tādēļ no 3.decembra iespējams daļēji uzsākt paneļu montāžu.

Pirmās instances tiesas sēdē liecinieks /pers. F/ ir liecinājis, ka pēc darbuzņēmuma līguma noslēgšanas SIA "Ogres būvplastmasa" izpilddirektots /pers. M/ lūdza nevest materiālus uz objektu, jo nebija pabeigti zemes rakšanas darbi un nebija uzstādītas metāla konstrukcijas. Tā kā noritēja zemes darbi, tad nebija vietas, kur atvestos paneļus varētu novietot, bet, pārvietojot tos no vienas vietas uz citu, tie varēja tikt sabojāti. SIA "REKUSS" darbinieki sastādīja aktus, lai viņam kā valdes loceklim atskaitītos par to, kādu iemeslu dēļ netiek uzsākta paneļu montāža. Viņš vai darbinieki ik nedēļu brauca uz objektu skatīties, kā rit darbi, un tikai vēlā rudenī daļa konstrukciju bija samontēta tiktāl, ka viņi varēja uzsākt vienas sienas apšūšanu ar paneļiem. Paneļi tika piegādāti objektā vēl pirms tam, kā varēja uzsākt montāžas darbus, bet konstruktīvie elementi – vēlāk darbu izpildes gaitā, lai novērstu to sabojāšanu vai pazušanu. Pēc piegādes paneļi vismaz divus mēnešus atradās objektā, tāpēc viņš pieprasīja /pers. M/ parakstīt pavadzīmi par paneļu saņemšanu nolūkā pārnest uz pasūtītāju atbildību par to saglabāšanu, lai gan darbuzņēmuma līgums neparedzēja nosacījumu, ka materiālu piegāde objektā ir dokumentāli jāfiksē.

/pers. F/ apliecināja, ka visi nepieciešamie palīgmateriāli tika piegādāti un izmantoti objektā Karjera ielā 5, Ogrē. Tobrīd SIA "REKUSS" būvēja trīs objektus, tāpēc palīgmateriāli tika iegādāti vairumā un izlietoti tam objektam, kuram tie konkrētajā brīdī bija vajadzīgi. Šī iemesla dēļ dažās pavadzīmēs ir norādītas citas adreses. Pārtraucot montāžas darbus 2008.gada februārī, visi neizlietotie materiāli tika atstāti objektā.

Liecinieks/pers. O/ ir liecinājis, ka viņš kā SIA "REKUSS" projektu vadītājs uzsāka darbu strīdus objektā 2008.gada janvārī, kad darbi jau tuvojās noslēgumam. Tā kā pasūtītāja neveica maksājumus un neparakstīja darbu izpildes dokumentus, uzņēmēja 2008.gada februārī pārtrauca darbu objektā. Atstājot objektu, visi SIA "REKUSS" piegādātie un neizmantotie paneļi un nosegdetaļas palika objektā, tāpat arī palīgmateriāli – skrūves, blīves, savienojuma elementi – tika atstāti turpat konteinerā.

Kā redzams no būvekspertīzes atzinuma, tad, atbildot uz tiesas uzdoto 13. un 14.jautājumu, eksperts ir secinājis, ka izpildītie darbi un piegādātie materiāli atbilst pieņemšanas-nodošanas aktos uzrādītajam apjomam, pierakstījumi nav konstatēti, pavadzīmēs norādītie materiāli, to nosaukums, nomenklatūra un daudzums atbilst reāli būvobjektā piegādātajiem un uzstādītajiem materiāliem.

Pirmās instances tiesas sēdē Juris Karss uzturēja savu atzinumu un paskaidroja, ka objekta tehniskā apsekošana tika veikta, piedaloties abu pušu pārstāvjiem, veicot urbumus un atsegumus, tika konstatēts, ka izlietotie materiāli atbilst darbuzņēmuma līguma pielikumos Nr.1 un Nr.2 norādītajām prasībām, un to daudzums ir atbilstošs darbu izpildes aktos Nr.1, Nr.2 un Nr.3 norādītajam, kas tika aprēķināts, vadoties no būves apjoma, ko uzņēmējai vajadzēja noklāt ar nosegmateriāliem.

Tiesas kolēģija secina, ka ar minētajiem pierādījumiem ir apstiprināts fakts, ka SIA "REKUSS" ir piegādājusi objektā visus paneļus, konstruktīvos un apdares materiālus, par kuriem atbilstoši darbuzņēmuma līgumam saņēmusi avansu un pieprasījusi samaksu saskaņā ar darbu izpildes aktiem. Turklāt šie materiāli ir atbilstoši darbuzņēmuma līguma pielikumā Nr.1 un Nr.2 norādītajai nomenklatūrai un parametriem, kā arī būvekspertīzē konstatēts, ka prasītājai ir dokumenti par piegādāto materiālu izcelsmi un atbilstību normatīvo aktu prasībām. Savukārt darbuzņēmuma līgums neparedz nosacījumu, ka objektā piegādātie materiāli uzņēmējai ir jānodod pasūtītājai, noformējot savstarpēji parakstītu aktu vai pavadzīmi.

Šādos apstākļos tiesas koleģija atzīst par nepamatotiem apelācijas sūdzības motīvus, ka prasītāja nav piegādājusi objektā apmaksātos materiālus par summu 24 328,92 EUR un ka nav zināma piegādāto materiālu izcelsme. Tāpat nav pamatoti argumenti par neatbilstošas kvalitātes un sortimenta materiālu piegādi. Kaut arī darbuzņēmuma līguma 1.4.punktā puses apliecinājušas, ka pasūtītājs pirms līguma slēgšanas ir iepazīstinājis darbuzņēmēju ar objekta celtniecības tehnisko projektu un tā dokumentāciju, tomēr lietā iegūtie pierādījumi liecina, ka līguma parakstīšanas brīdī pasūtītājai nebija ne būvatļaujas, ne apstiprināta būvprojekta. No lietas materiāliem redzams, ka tikai 2008.gada 15.jūlijā Ogres novada domes būvvalde ir akceptējusi būvprojektu un 2008.gada 19.augustā izsniegusi būvatļauju Nr.262 (lietas 1.sējuma 177.lapa), t.i., pēc tam, kad SIA "REKUSS" jau bija atstājusi objektu. Līdz ar to nav pamata pārmest uzņēmējai tehniskajam projektam neatbilstošu materiālu piegādi, ja nav bijis noteiktā kārtībā apstiprināta un akceptēta projekta.

Darbuzņēmuma līguma 2.1.punktā ir noteikts materiālu piegādes termiņš, bet 2.3.punktā – darbu uzsākšanas un pabeigšanas termiņš. Saskaņā ar līguma 7.2.punktu par minēto termiņu kavējumu pasūtītājam ir tiesības prasīt līgumsodu. Konkrētajā gadījumā tiesas kolēģija konstatē līgumā paredzēto šķērsli līgumsoda piedziņai no uzņēmējas, jo ir iestājies līguma 5.1.4.punktā paredzētais gadījums, proti, pasūtītāja nav nodrošinājusi darba izpildei nepieciešamo darba fronti. Šo faktu apstiprina liecinieka /pers. F/ liecības, SIA "REKUSS" darbinieku sastādītie akti un fotoattēli, no kuriem redzams, ka 2007.gada vēlā rudenī būvlaukums vēl nebija sagatavots un tikai uzsākta metāla konstrukciju montāža.

Novērtējusi lietā iegūtos pierādījumus kopumā un savstarpējā sakarībā, tiesas kolēģija nekonstatē SIA "REKUSS" prettiesisku un vainojamu rīcību līguma nosacījumu neizpildē, kā arī cēlonisko sakaru starp uzņēmējas rīcību un pasūtītājas zaudējumiem.

Tā kā nepastāv civiltiesiskās atbildības nepieciešamie priekšnoteikumi, tad SIA "TEXOBLOCK" pretprasība ir noraidāma pilnīgi.

Tiesas kolēģija nepiekrīt apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentam, ka darba frontes sagatavošana nav priekšnoteikums materiālu piegādei, jo, kā redzams no līguma 7.2.punkta, tad 5.1.4.punktā paredzētais gadījums ir attiecināts gan uz 2.1.punktā, gan uz 2.3.punktā noteiktajiem termiņiem.

Tāpat nav pamatots apelācijas sūdzības iesniedzēja viedoklis, ka līguma 2.3.punktā ar avansa maksājumu ir domāts maksājums par materiālu piegādi. Līguma 3.2.1. un 3.2.2.punktā ir paredzēti divi atsevišķi avansa maksājumi – par materiāliem un par darbu, tādēļ no to veikšanas ir tieši atkarīgs termiņš, kurā uzņēmēja piegādās materiālus un uzsāks darbu.

Līguma 3.2.2.punktā paredzēto avansu 11 808,46 EUR (8 299,03 LVL) pasūtītāja nav samaksājusi, tāpēc nav pamata darbu uzsākšanas un pabeigšanas termiņu skaitīt no 2007.gada 12.jūlija, kad uzņēmēja saņēma avansu par materiāliem.

Apstāklim, ka prasītāja uzsāka darbus pēc 3.2.1.punktā paredzētā avansa par materiāliem saņemšanas, bet nesaņemot avansu par darbu, nav būtiskas nozīmes strīda izšķiršanā, jo prasītāja ir piegādājusi nepieciešamos materiālus un izpildījusi noteiktu darbu apjomu, bet darbuzņēmuma līgumā un 2008.gada 2.janvāra vienošanās noteikto termiņu kavējums ir iestājies pasūtītājas rīcības dēļ, laikus nenodrošinot darba fronti, nepieņemot izpildītos darbus un neveicot maksājumus.

Tiesas kolēģija uzskata par nepamatotiem apelācijas sūdzības motīvus, ka darbi izpildīti nekvalitatīvi, tādēļ atbilstoši Civillikuma 2223.panta noteikumiem tie nav pieņemti un par tiem nav jāmaksā. Šajā sakarā tiesas kolēģija atzīst par pareiziem un pilnībā pievienojas pirmās instances tiesas secinājumiem, kas izdarīti, vērtējot pierādījumus attiecībā par izpildīto darbu apjomu un kvalitāti, tostarp, būvekspertīzes atzinumu.

Eksperta atzinums atbilst Civilprocesa likuma 124.panta prasībām, jo tas ir motivēts un pamatots, atzinumā ir skaidri formulētas atbildes uz tiesas uzdotajiem jautājumiem, tas satur precīzu veikto pētījumu aprakstu, kas balstīts uz būvobjekta vizuālo tehnisko apsekošanu, sienas paneļu atsegšanas metodi, sienas un jumta paneļu siltumizolācijas materiāla atsegšanas metodi, nepieciešamo būvniecības dokumentu analīzi. Eksperta atzinums satur minēto darbību rezultātā izdarītos secinājumus un motivētas atbildes uz tiesas uzdotajiem jautājumiem.

Pirmās instances tiesas sēdē eksperts Juris Karss, uzturot savu atzinumu, ir paskaidrojis, ka SIA "REKUSS" veica objekta pirmās kārtas būvniecību, būvmateriāliem ir atbilstības dokumenti, tāmēs Nr.1 un Nr.2, kas ir darbuzņēmuma līguma pielikumi, norādītais materiālu un darbu apjoms atbilst darbu izpildes aktos Nr.1 , Nr.2 un Nr.3 norādītajam apjomam, kvalitāte ir pietiekoša, lai nebūtu jāraksta defektu akti. SIA "REKUSS" uzmontētie paneļi nav tikuši pārmontēti, bet tālāk objekta būvniecību ir turpinājis cits uzņēmējs.

Tiesas kolēģijas ieskatā, nav pamata apšaubīt būvekspertīzes atzinumu, kaut arī objekta apsekošana veikta vairākus gadus pēc līguma noslēgšanas, jo ir bijis iespējams konstatēt SIA "REKUSS" veikto darbu apjomu un kvalitāti, piemērojot paneļu atsegšanas metodi, izdarīt secinājumus un dot atbildes uz tiesas jautājumiem.

Tā kā /pers. G/ nav sertificēts eksperta atzinuma sniegšanai būvniecības jomā, tad šajā gadījumā tiesas kolēģija dod priekšroku Jura Karsa eksperta atzinumam, nevis /pers. G/ 2008.gada 5.aprīļa apsekošanas aktam, uz kuru atsaucas apelācijas sūdzības iesniedzēja, un kas sastādīts divus mēnešus pēc tam, kad SIA "REKUSS" jau bija pārtraukusi darbus būvobjektā. Turklāt pasūtītāja darbuzņēmuma līguma 5.2. un 5.3.punktā noteiktajā kārtībā nav pieteikusi uzņēmējai nevienu pretenziju par materiālu kvalitāti, kā arī darbu izpildes procesā nav pieprasījusi novērst kādus konkrētus trūkumus.

Ievērojot izklāstītos apstākļus un pamatojoties uz cesijas līgumu, Civillikuma 1587., 2212., 2222. un 2225.pantu, kas noteic pasūtītāja pienākumu izpildīt līgumu, pieņemt uzņēmēja paveikto darbu un par to samaksāt, no SIA "TEXOBLOCK" prasītājas labā ir piedzenams pamatparāds 100 654 EUR.

Saskaņā ar darbuzņēmuma līguma 7.3.punktu par šā līguma 3.2. un 3.3.punktā noteikto maksājumu kavējumu darbuzņēmējam ir tiesības prasīt un pasūtītājam ir pienākums maksāt līgumsodu 0,5% apmērā no kavētās maksājumu summas par katru maksājuma kavējuma dienu.

Tādējādi puses līgumā ir vienojušās par līgumsodu atbilstoši Civilprocesa likuma 1716. un 1717.panta noteikumiem.

Prasītāja ir aprēķinājusi līgumsodu par laika posmu no 2007.gada 28.septembra līdz 2011.gada 14.februārim pamatparāda apmērā - 100 654 EUR.

Civillikuma 1716.panta izpratnē līgumsodam ir sodīšanas un zaudējumu atlīdzināšanas funkcija. Tiesiskajās attiecībās sakarā ar sodoša rakstura tiesisko līdzekļu piemērošanu, par vispārēju principu tiesībās ir atzīstams soda samērīguma princips, proti, ir jābūt saprātīgām robežām, kuru noteikšana attiecīgos gadījumos kļūst par tiesas kompetenci, lietojot par mērauklu taisnīguma un samērīguma principus.

Konkrētajā gadījumā līgumsods ir aprēķināts pieaugošā veidā un tā apmērs sasniedz 100% no pamatparāda summas. Tiesas kolēģija uzskata, ka šāds līgumsoda apmērs ir netaisnīgs un nesamērīgi liels salīdzinājumā ar galveno parādu.

Tiesas kolēģija ņem vērā, ka likumdevējs ir atteicies no līdzšinējā līgumsoda tiesiskā regulējuma, izdarot grozījumus Civillikuma 1716.pantā, kas paredz, ka līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra. Šāda likuma normas iestrādne norāda uz to, ka likumdevējs ir atzinis par taisnīgu līgumsodu 10% apmērā no pamatparāda. Kaut arī šī tiesību norma tiešā veidā nav piemērojama attiecībā uz izskatāmo strīdu, tomēr, izvērtējot pielīgtā līgumsoda samērīgumu, tiesas kolēģija ņem vērā, ka likumdevējs tādējādi ir konceptuāli mainījis līgumsoda institūta funkcijas.

Saskaņā ar Civillikuma 1717.pantu līgumsodam jābūt samērīgam un atbilstošam godīgai darījumu praksei.

Godīga darījumu prakse ir labas ticības principa sašaurinājums attiecībā uz līgumtiesībām, tāpēc līgumsods pamatsummas apmērā nesamērīgi nostāda parādnieku neizdevīgā situācijā pretēji labas gribas principam un var kaitēt tā ekonomiskajām interesēm. Pamatojoties uz minēto, kā arī, ņemot vērā apstākļus, ka darbuzņēmuma līgums noslēgts būvniecības jomā, līgumslēdzējas puses ir komersanti un atbildētāja savas saistības ir daļēji pildījusi, tiesas kolēģija uzskata, ka taisīgi un samērīgi ir piedzīt no SIA "TEXOBLOCK" prasītājas labā līgumsodu 10 065,40 EUR par saistību neizpildīšanu noteiktā termiņā. Tiesas kolēģijas ieskatā, šāds līgumsoda apmērs ir pietiekama civiltiesiska sankcija, kas nodrošina taisnīgu rezultātu.

Attiecīgi prasība daļā par līgumsoda 90 588,60 EUR piedziņu ir noraidāma.

Šobrīd spēkā esošā Civillikuma 1724.[1]panta redakcija noteic tiesai pienākumu pēc savas iniciatīvas, bez parādnieka lūguma samazināt pieprasīto līgumsodu, ja tiek konstatēta tā pārmērība.

Civilprocesa likuma 41.panta pirmā daļa noteic, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam - proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.

Prasītāja šajā lietā ir samaksājusi valsts nodevu 2 012,57 EUR, kancelejas nodevu par liecinieku uzaicināšanu 11,38 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus (ekspertam izmaksājamā summa) 2 169,88 EUR, kopā tiesas izdevumus 4 193,83 EUR.

Tā kā SIA "Ars Justitia" prasība ir apmierināta daļā par summu 110 719,40 EUR (100 654 EUR + 10 065,40 EUR) jeb 55 % no celtās prasības summas 201 308 EUR, tad no SIA "TEXOBLOCK" prasītājas labā ir piedzenami tiesas izdevumi 2 306,60 EUR (4 193,83 EUR x 55%).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punkta "c" apakšpunktu SIA "TEXOBLOCK" prasītājas labā ir piedzenami izdevumi advokāta palīdzības samaksai 5 535,97 EUR (5% no prasījumu apmierinātās daļas 110 719,40 EUR), tādējādi kopā tiesāšanās izdevumi 7 842,57 EUR.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta pirmajai daļai valsts labā no pusēm piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 93,30 EUR, kas nav samaksāti iepriekš, tai skaitā, no SIA "TEXOBLOCK" – 51,32 EUR proporcionāli prasības apmierinātajai daļai 55% un no SIA "Ars Justitia" – 41,98 EUR proporcionāli prasības noraidītajai daļai 45%.

**Rezolutīvā daļa**

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432. un 434.pantu Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija

**n o s p r i e d a**

apmierināt daļēji sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Ars Justitia" prasību.

Piedzīt no sabiedrības ar ierobežotu atbildību "TEXOBLOCK", reģistrācijas numurs 40003187257, sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Ars Justitia", reģistrācijas numurs 40003988940, labā pamatparādu 100 654 EUR (viens simts tūkstoši seši simti piecdesmit četrus *eiro*), līgumsodu 10 065,40 EUR (desmit tūkstoši sešdesmit piecus *eiro* un 40 centus) un tiesāšanās izdevumus 7 842,57 EUR (septiņi tūkstoši astoņi simti četrdesmit divus *eiro* un 57 centus), kopā 118 561,97 EUR (viens simts astoņpadsmit tūkstoši pieci simti sešdesmit vienu *eiro* un 97 centus).

Noteikt sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Ars Justitia", reģistrācijas numurs 40003988940, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no SIA "TEXOBLOCK", reģistrācijas numurs 40003187257, likumiskos 6 % (sešus procentus) gadā no pamatparāda summas, bet ne vairāk kā 100 654 EUR (viens simts tūkstoši seši simti piecdesmit četrus *eiro*).

Noraidīt sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Ars Justitia" prasību daļā par līgumsoda 90 588,60 EUR (deviņdesmit tūkstoši pieci simti astoņdesmit astoņu *eiro* un 60 centu) piedziņu.

Noraidīt pilnīgi sabiedrības ar ierobežotu atbildību "TEXOBLOCK" pretprasību pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību "Ars Justitia" par zaudējumu 157 089,68 EUR (viens simts piecdesmit septiņu tūkstošu astoņdesmit deviņu *eiro* un 68 centu) un līgumsoda 116 599,76 EUR (viens simts sešpadsmit tūkstošu pieci simti deviņdesmit deviņu *eiro* un 76 centu) piedziņu.

Piedzīt no sabiedrības ar ierobežotu atbildību "TEXOBLOCK", reģistrācijas numurs 40003187257, sabiedrības ar ierobežotu atbildību "LBS-Konsultants", reģistrācijas numurs 40003640250, labā ar ekspertīzes veikšanu saistītos izdevumus 2 169,88 EUR (divi tūkstoši simts sešdesmit deviņus *eiro* un 88 centus) par eksperta Jura Karsa, personas kods /personas kods/, veikto būvniecības tehnisko ekspertīzi.

Piedzīt no sabiedrības ar ierobežotu atbildību "TEXOBLOCK", reģistrācijas numurs 40003187257, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 51,32 EUR (piecdesmit vienu *eiro* un 32 centus).

Piedzīt no sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Ars Justitia", reģistrācijas numurs 40003988940, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 41,98 EUR (četrdesmit vienu *eiro* un 98 centus).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ieskaitāmi kontā – saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR: 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods: TRELLV22, konta Nr. LV51TREL2190458019000, iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, lieta Nr.C24050208, CA-0026-16.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Izskaidrot, ka šajā termiņā Latgales apgabaltiesā iesniedzami dokumenti, kas apstiprina tiesas izdevumu samaksu valstij.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas - 2016.gada 27.aprīļa - Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Latgales apgabaltiesā un iemaksājot drošības naudu 284,57 EUR kontā – saņēmējs: Latvijas Republikas Augstākās tiesa, reģistrācijas Nr.90000068892, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, konta Nr. LV83TREL8280010000000, ekonomiskās klasifikācijas kods: F22010010, norādot personas datus.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja S.Vasiļevska

Tiesnese A.Šilova

Tiesnese V.Lohova